

प्रा. डॉ. सौ. शुभांगी शशिकांत भुतकर
 एम्.ए., एम्.एड., पीएच.डी.
 प्रपाठक, मराठी विभाग,
 छत्रपती शिवाजी कॉलेज, सातारा.

प्रमाणपत्र

कु. मनोरमा शिवाजी सोनवणे यांनी “ ‘पावनखिंड’ आणि ‘महारूद्र बाजीप्रभू’ या कादंबऱ्यांचा तुलनात्मक अभ्यास’ या विषयावरील लघुप्रबंधाचे संशोधन कार्य समाधानकारकरीत्या पूर्ण केले आहे.

कु. मनोरमा शिवाजी सोनवणे यांनी माझ्या मार्गदर्शनाखाली स्वतंत्ररीत्या लघुप्रबंध लिहिला असून तो इतर कोणत्याही विद्यापीठातील अन्य कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

सादरचा लघुप्रबंध शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्.फिल. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे. लघु-प्रबंधाचे काम पूर्णवस्थेत आहे व तो सादर करण्यास काहीही अडथळा नाही याची मला खात्री आहे.

ठिकाण : सातारा

दिनांक : 20/06/2009

मार्गदर्शक

(डॉ. सौ. शुभांगी शशिकांत भुतकर)

प्र-पाठक व संशोधक मार्गदर्शक
 छत्रपती शिवाजी कॉलेज, सातारा.

PRINCIPAL J.G. JADHAV
CHHATRAPATI SHIVAJI COLLEGE,
SATARA. (MAHARASHTRA)

CERTIFICATE

This is to certify that Kum. Sonawane Manorama Shivaji was regular student of M.Phil (Marathi) during the academic year 2007-2008 to 2008-2009. To the best of my knowledge she bears a good moral character.

Place : Satara

Date : २७/०९/२००९

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.G. Jadhav'.

Principal,

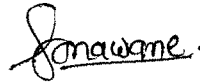
for Chh. Shivaji College,
Satara

DECLARATION

It has hereby declared that the work reported in this Thesis is original and has not been previously submitted for any other Diploma in this or any other University.

Place : Satara

Date : 26/06/2008

(Kum. Manorama Shivaji Sonawane)

ऋणनिर्देश

“ ‘पावनखिंड’ आणि ‘महारूद्र बाजीप्रभू’ या कादंबऱ्यांचा तुलनात्मक अभ्यास” हा विषय एम्.फिल. च्या लघुप्रबंधासाठी माझ्या मार्गदर्शिका गुरू प्रा.डॉ.सौ. शुभांगी शशिकांत भुतकर यांच्याशी प्रत्यक्ष चर्चा करून त्यांचे मार्गदर्शन मिळाले व हा विषय घेण्याचे निश्चित केले.

शिवाजी विद्यापीठातील मराठी विभागातील डॉ. विश्वनाथ शिंदे, डॉ. कृष्णा किरवले, डॉ. रविंद्र ठाकूर यांच्याशी लघुप्रबंधाविषयी प्रत्यक्ष केलेली चर्चा, त्यांनी वेळोवेळी दिलेल्या सूचना व मार्गदर्शन यामुळे मला प्रोत्साहन मिळाले. या सर्वांची मी विशेष आभारी आहे.

मी चौथीमध्ये असताना इतिहासाच्या पुस्तकामध्ये बाजीप्रभूविषयी वाचले होते. त्यानंतर त्यांच्याविषयी वाचण्याची संधी मिळाली नाही. परंतु ‘महारूद्र बाजीप्रभू’ ही कादंबरी वाचनात आली. कादंबरी वाचत असताना सारा इतिहास डोळ्यांसमोर उभा राहिला आणि त्यांच्याविषयी आणखी अभ्यास करावा, असे वाटू लागले. आता संशोधनाच्या रूपातून ती संधी मला मिळाली.

माझे महाविद्यालयीन शिक्षण कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या रयत शिक्षण संस्थेत पूर्ण झाले. आता एम्.फिल.साठी देखील याच संस्थेतील छत्रपती शिवाजी कॉलेजच्या प्राध्यापिका डॉ.सौ. शुभांगी शशिकांत भुतकर यांनी मला बहुमोल मार्गदर्शन केले. त्याचप्रमाणे कॉलेजचे प्राचार्य जे.जी. जाधव, प्राचार्य शशिकांत नारायण भुतकर, छत्रपती शिवाजी कॉलेजमधील मराठी विभागातील सर्व प्राध्यापक या सर्वांचे मला मोलाचे मार्गदर्शन लाभले त्याबद्दल मी त्यांची ऋणी आहे.

माझ्यासाठी अपार कष्ट करून मला शिकविण्यासाठी कसोशीने प्रयत्न करणारे माझे वडील श्री. शिवाजी बापूराव सोनवणे, आई सौ. राही सोनवणे, मोठा भाऊ सतीश शिवाजी सोनवणे आणि वहिनी सौ. आरती सोनवणे यांचा आशीर्वाद सदैव माझ्या पाठीशी

असल्यामुळेच मी उच्चशिक्षणापर्यंतचा प्रवास करू शकले. त्यामुळे त्यांच्या ऋणात राहणेच मला अधिक आवडेल.

‘महारूद्र बाजीप्रभू’ या कादंबरीचे लेखक श्री. अरविंद दाढे यांच्याशी त्यांच्या साहित्याविषयी प्रत्यक्ष केलेली चर्चा मला अत्यंत उपयुक्त ठरली. आपला अमूल्य वेळ देऊन त्यांनी आवश्यक तेथे मार्गदर्शन केले. त्याबद्दल मी त्यांचे आभार व्यक्त करते.

छत्रपती शिवाजी कॉलेजचे ग्रंथालय, बॅरिस्टर बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालय, कोल्हापूर, पुणे विद्यापीठाचे बॅरिस्टर जयकर ग्रंथालय, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, शरदचंद्र पवार महाविद्यालय, लोणंद या ठिकाणाहून मिळालेले संदर्भग्रंथ या लघुप्रबंधासाठी मोलाचे आहेत. या सर्व ग्रंथालयातील ग्रंथपाल, सेवकांची मला सतत मदत मिळाली. त्याबद्दल मी त्यांचे विशेष आभार मानते.

माझे स्फूर्तिस्थान असलेले प्रा. भीमराव धुलगुडे, प्रा. दिलीप कोने, प्रा. टी.डी. पाटील, माझी मैत्रीण वनिता मारूती नाळे यांनी मला संशोधन करण्याच्या कामी नेहमीच प्रोत्साहित केले. त्यांच्या सहकार्याबद्दल त्यांचे आभार न मानता त्यांच्या ऋणात राहणेच मला आवडेल.

या लघुप्रबंधाचे अत्यंत तत्परतेने टंकलेखन व बांधणी करून देणारे सातारचे शितल एंटरप्रायजेसचे श्री. योगेश सुरेश भस्मे आणि त्यांचे सहकारी श्री. इम्रान शेख यांचीही मी आभारी आहे.

या सर्वांखेरीज ज्यांचा प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षपणे या संशोधनकार्यास हातभार लागला परंतु नामनिर्देश करण्याचे राहिले असेल अशा सर्वांचे मी मनापासून आभार मानते.